

Mirosław Fudziński

Rąty, st. 3, gm. Przodkowo, woj.
gdańskie, AZP 10-40/73

Informator Archeologiczny : badania 31, 119-120

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Wyniki badań zostaną opublikowane w monografii *Cmentarzysko ludności kultury pomorskiej w Rąbie, Gm. Przodkowo*.

RĄTY, st. 3, gm. Przodkowo, woj. gdańskie, AZP 10-40/73

- cmentarzysko grobów skrzynkowych kultury pomorskiej (okres halsztacki D/wczesny okres lateński)

Badania przeprowadzone przez mgr. Mirosława Fudzińskiego (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 4000 m².

Stanowisko położone jest na południe od drogi z Pomieczyna do Ręba, na rozległym wyniesieniu opadającym w kierunku południowym w stronę niewielkiego (dziś) jeziora. Od strony jeziora zbocze to jest podkopane i kończy się znacznych rozmiarów skarpą. Znajdują się tam zabudowania gospodarcze i dalej dom mieszkalny właściciela pola. Ponadto przez środek stanowiska biegnie przekopany wąwóz, w którym znajduje się droga dojazdowa do zabudowań. Miejsce to znane było z przypadkowych odkryć grobów dokonywanych tu już przed pierwszą wojną światową. Znajdowano w nich urny gliniane oraz ...“korale i kosztowności”... . Odkryte groby miał rozkopywać miejscowy nauczyciel. W 1976 roku J. T. Podgórski z Muzeum Archeologicznego w Gdańsku przeprowadził w tym miejscu badania powierzchniowe. Znaleziono tylko nieliczne fragmenty ceramiki. Następne zarejestrowane odkrycie miało tam miejsce w sierpniu 1989 roku, kiedy to właściciel pola Z. Pranczke zgłosił odkrycie dwóch grobów skrzynkowych. Badania ratownicze przeprowadzili mgr. mgr. D. Rudnicka i M. Kwapiński z Muzeum Archeologicznego w Gdańsku. Wyeksplorowano dwa groby skrzynkowe, które zawierały sześć i dziesięć popielnic. Podobna sytuacja powtórzyła się jesienią 1991 roku. Odkryto i zbadano wówczas (wrzesień 1991 r.) również dwa groby skrzynkowe zawierające trzy i cztery popielnice oraz jedno palenisko.

Rozrzut na dużej przestrzeni wszystkich odkrytych obiektów dał postawę do przypuszczeń, że mamy tu do czynienia z dużym powierzchniowo obiektem sepulkralnym z licznymi i w miarę dobrze zachowanymi grobami i obiektami towarzyszącymi.

Właściwe badania wykopaliskowe, finansowane z funduszu Generalnego Konserwatora Zabytków w Warszawie, pod kierunkiem mgr. M. Fudzińskiego z Muzeum Archeologicznego w Gdańsku rozpoczęły się w sierpniu 1997 roku. W pracach tych uczestniczyła grupa młodzieży z IX Liceum Ogólnokształcącego im. Józefa Piłsudskiego w Gdyni.

Odkryto i wyeksplorowano trzydzieści sześć obiektów (nr 5 – 40), z czego piętnaście to groby skrzynkowe (o różnym stanie zachowania - część znacznie zniszczona), dwadzieścia palenisk i jedno skupisko kamieni. Groby zawierały różną ilość popielnic: od obiektów wielopopielnicowych (9, 8 lub 7 naczyń), do pochówków jednostkowych. Jeden z grobów był obiektem pustym tzw. symbolicznym. Łącznie wyeksplorowano pięćdziesiąt siedem popielnic w tym liczne popielnicowe twarzowe, bogato zdobione. Posiadały one ozdoby z brązu, żelaza, bursztynu i szkła. Wśród palenisk, jedno dużych rozmiarów i wielokrotnie używane, z dużą ilością węgla drzewnych bez wątplenia było miejscem ciepłopalenia. Nieliczne paleniska zawierały pojedyncze fragmenty ceramiki i węgiel drzewny.

Cmentarzysko można datować na przełom okresu halsztackiego D i wczesnego okresu lateńskiego.

Dokumentacja i materiały znajdują się w zbiorach Muzeum Archeologicznego w Gdańsku.

Badania będą kontynuowane.

Robertowo, st. 17, gm. Brudzeń Duży, woj. płockie - patrz: wczesne średniowiecze

Równina Dolna, st. III, gm. Korsze, woj. olsztyńskie - patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Rusiec, st. 2, gm. Nadarzyn, woj. warszawskie - patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

Rzeszotary, st. 1, gm. Miłkowice, woj. legnickie - patrz: środkowa i późna epoka brązu

Sanok, st. 54, gm. loco, woj. krośnieńskie - patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

Sędzin, st. 86 i 87, gm. Zakrzewo, woj. wrocławskie - patrz: późne średniowiecze

SĘKOWICE, st. 3, gm. Gubin, woj. zielonogórskie, AZP 62-06/4

- osada grupy nadodrzańskiej kultury ceramiki sznurowej (wczesna epoka brązu)
- osada kultury łużyckiej (późna epoka brązu — wczesna epoka żelaza)
- osada grupy gubińskiej kultury jastorfskiej (okres lateński C₁/C₂-D₁)

Przedinwestycyjne, ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w kwietniu przez dr. Jarosława Lewczuka, przy współpracy mgr. Piotra Dziejzica (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z siedzibą w Świdnicy). Finansowane przez Wojewódzką Dyрекcję Dróg Publicznych w Zielonej Górze i Wojewódzką Dyрекcję Inwestycji w Zielonej Górze. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię około 70 arów.

Kontynuowano prace rozpoczęte w 1996 r. W sezonie 1997 przebadano około 70 arów, od rowu melioracyjnego na południu do drogi Sękowice-Plešno na północy. Łącznie w latach 1996-1997 zbadano powierzchnię 1,7 ha.

Z humusu (który zdejmowano za pomocą spychaczy typu DT 75, doczyszczając odsłoniętą powierzchnię ręcznie) zebrano 54 fragmenty ceramiki, a z dwóch odkrytych obiektów blisko 240 ułamków ceramiki, przepalone kości, bryłki polepy, żuźle żelazne. Świadczy to o silnym rozproszeniu obiektów w tej części stanowiska. Nie zanotowano śladów warstwy kulturowej, co może być spowodowane głęboką orką lub krótkotrwałym zasiedleniem tej części stanowiska. Obiekt nr 1, uchwycony w warstwie spągowej, to naczynie charakterystyczne dla początków kultury łużyckiej, nadające się wyłącznie do rekonstrukcji rysunkowej. Obiekt nr 2 był jamą o wymiarach 360 x 320 cm i głębokości maksymalnej 140 cm. Wypełnisko składało się z przemieszanych ze sobą ułamków ceramiki, kamieni, polepy, węgli drzewnych, resztek drewna, spalenizny i przepalonego piasku. Odkryto również 8 żużli żelaznych o wadze około 3 kg. Obiekt ten, będący prawdopodobnie pozostałością budynku o konstrukcji zrębowej, może być datowany na okres od II w. p.n.e. aż po połowę I w. p.n.e. i wiązany z grupą gubińską kultury jastorfskiej. Jest to trzecie stanowisko tej grupy kulturowej (po Jazowie i Sękowicach nr 8), gdzie uchwycono archeologicznie ślady wytopu żelaza w okresie lateńskim na tym terenie. W sumie na stanowisku odkryto 10 obiektów.

Materiał zabytkowy znajduje się w Muzeum Archeologicznym Środkowego Nadodrza w Świdnicy. Badania zakończono.

Słubice, st. 3, gm. loco, woj. płockie - patrz: środkowa i późna epoka brązu

SMOLNIKI, st. 14, gm. Szubin, woj. bydgoskie, AZP 40-35/65

- cmentarzysko kultury grobów kloszowych (wczesny okres lateński)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez dr. Jacka Woźnego (Zakład Archeologii Instytutu Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 6,5 ara.

Stanowisko, znane już w okresie międzywojennym, zajmuje obszar około 1 ha na piaszczystym wyniesieniu, eksponowanym 4 m ponad podmokłą dolinę rzeki Gąsawki.

Zasadniczym celem prac było zabezpieczenie okolic piasznicy. Odsłonięto i w pełni zadokumentowano 6 grobów ciepłopalnych popielnicowych, 7 jam o zróżnicowanym wypełnisku i 2 skupienia kamieni. Wśród grobów wystąpiło 5 podkloszowych oraz jeden popielnicowy na bruku kamiennym. Za wyjątkiem grobu kloszowego (obiekt nr 10), który zachowany był całkowicie, pozostałe pochówki zniszczone były w partiach stropowych przez głęboką orkę. Wszystkie formy grobów wskazują na